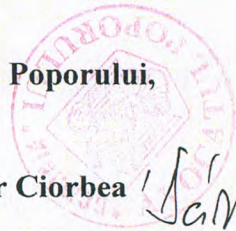

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

Raport

privind vizita efectuată în Penitenciarul Timișoara, în data de 07.04.2016

Sumar: prezentul Raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Timișoara este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art.4, art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin.(3) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea Instituției Avocatul Poporului, republicată, modificată și completată, la data de 07.04.2016, a fost efectuată o vizită inopinată în Penitenciarul Timișoara.

Echipa de vizită a fost alcătuită din patru membri, respectiv: _____, consilier la Centrul Zonal Craiova din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii, al instituției Avocatul Poporului; _____, expert în cadrul Biroului Teritorial Timișoara, al instituției Avocatul Poporului; dr. _____, medic medicină generală, desemnat de Colegiul Medicilor din România și _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale Liga Apărării Drepturilor Omului – Filiala Timiș.

Obiectivele vizitei au fost următoarele: verificarea condițiilor de detenție, tratamentul aplicat persoanelor private de libertate și verificarea aspectelor sesizate în petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data efectuării vizitei se aflau în custodia Penitenciarului Timișoara un număr de 953 persoane private de libertate, la o capacitate legală de 1218 locuri, gradul de ocupare fiind de 78,24%. Numărul total de paturi instalate era de 1140, fiind ocupate 960 (capacitate existentă 83,59%).

Penitenciarul Timișoara era încadrat în categoria penitenciarelor cu regim de executare deschis și semideschis, având în custodie numai deținuți bărbați. Pentru perioade scurte penitenciarul custodia și deținuți în arest preventiv și observare-carantinare. La data vizitei persoanele private de libertate erau încadrate pe regimuri, după cum urmează: 450 – semideschis, 419 – deschis, 58 – arestați preventiv și 26 - observare-carantinare.

Unitatea dispunea de patru locații, după cum urmează: sediul central, care cuprindea zece secții de deținere, punct primire deținuți, opt curți de plimbare, săli pentru desfășurarea activităților sportive, cluburi pentru deținuți, centrala termică, puncte comerciale, bibliotecă, săli de clasă, spații pentru desfășurarea activităților educative, cabinete medicale, ateliere, etc.

Celelalte locații care nu au fost vizitate erau: GAZ, Tancodromul și Secția exterioară Buziaș.

Activitatea Penitenciarului Timișoara era asigurată de un număr de 311 persoane, angajate ale Administrației Naționale a Penitenciarelor, **84 de posturi fiind vacante.**

În cadrul vizitei au fost verificate și sesizările din petițiile formulate de persoanele private de libertate, care au invocat condiții de detenție și asistență medicală necorespunzătoare.

O persoană privată de libertate a sesizat instituția Avocatul Poporului sub aspectul neasigurării unor condiții de detenție decente, a unei asistențe medicale necorespunzătoare. Petentul a susținut că în camera în care era cazat avea o suprafață de 16 mp și erau cazați 18 deținuți, erau prezente insecte, mâncarea era de proastă calitate și pâinea expirată. **Din verificările efectuate de conducerea Penitenciarului Timișoara, s-a constată că petentul nu figura în evidențele sistemului penitenciar.** Cu toate că petiția adresată s-a dovedit a fi anonimă, echipa de vizită a verificat aspectele semnalate, care se regăsesc în prezentul raport.

O altă persoană privată de libertate a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că a fost diagnosticat cu cancer la colon și în Penitenciarul Timișoara i-a fost refuzat tratamentul cu citostatice, prescris de medicul din Penitenciarul Arad. A susținut că a fost programat pentru operație în ianuarie 2016, însă personalul medical al penitenciarului „a uitat de programare” și petentului i s-a întocmit raport de pedepsire, pentru că a devenit recalcitrant, a reacționat violent prin strigăte la adresa medicului și a directorului penitenciarului, insistând să fie prezentat la spital pentru o intervenție chirurgicală.

În data de 25 februarie 2016, reprezentanții instituției Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Timișoara, au efectuat o anchetă, concluzionând că: **”deținutul nu era diagnosticat cu cancer, nefiind identificată nicio recidivă a bolii, medicii încercând să lămurească aspectele neclare ale antecedentelor patologice ale pacientului, în condițiile în care acesta a fost operat sub o identitate falsă. Pentru afecțiunile diagnosticate, petentul primea tratament corespunzător.”** Referitor la raportul de pedepsire care i s-a întocmit, reprezentanții Biroului Teritorial Timișoara, au apreciat că nemulțumirile petentului cu privire la sancțiunea aplicată nu mai puteau fi susținute, în condițiile în care sancțiunea aplicată a fost anulată de judecătorul de supraveghere. ***Au concluzionat că, petentul avea „un comportament***

suspicios și nesincer”, din care putea rezulta „intenția acestuia de a specula starea sa de boală, pe care să o folosească la momentul operației, pentru a fi pus în libertate.”

Cu ocazia vizitei efectuate au fost verificate următoarele: tratamentul aplicat petentului ulterior anchetei, prezentarea sa pentru controlul postoperator la Spitalul Clinic Județean de Urgență Timișoara, dispensarizarea oncologică, existența recomandării de a fi operat, din partea specialiștilor, precum și respectarea recomandărilor după externarea din data de 21.01.2016.

În interviul acordat membrilor echipei de vizită, petentul a declarat că fusese operat de cancer la Târgu Mureș în anul 2012, iar în luna ianuarie 2013, la solicitarea Institutului de Medicină Legală din Timișoara a efectuat o tomografie computerizată la o clinică privată și unele investigații la Spitalul Militar Timișoara, fiind diagnosticat cu recidivă a tumorii canceroase. **A menționat că a refuzat să se prezinte la Spitalul Penitenciar Rahova, pentru consult oncologic, deoarece avea afaceri judiciare la Tribunalul Timișoara**, iar în ianuarie 2016 a solicitat consult chirurgical, deoarece se simțea rău. A declarat că recunoaște că toate actele sale medicale erau pe numele fratelui său, [redacted] și **a recurs la schimbarea de identitate, deoarece era dat în urmărire generală, iar fratele era plecat în străinătate. A declarat că în data de 02.02.2016 a fost prezentat la un control post operator, menționând că nu a fost mulțumit de modul în care i s-a efectuat controlul.**

Conform raportului și constatărilor medicului din echipa de vizită, au rezultat următoarele:

- toate documentele medicale prezentate la încarcerare (în copii xerox), în vederea susținerii antecedentelor chirurgicale ale petentului, erau pe numele și cu datele personale ale altei persoane (fratele deținutului), fiind substituție de identitate, conform declarației ulterioare scrise a deținutului, din data de 04.11.2015;
- deoarece pe numele persoanei private de libertate nu exista nici un diagnostic oncologic de certitudine, personalul medical al Penitenciarului Timișoara a efectuat toate demersurile la nivelul unităților sanitare din Timișoara, în vederea stabilirii unui diagnostic retrospectiv prin consulturi și investigații de specialitate;
- prin prisma istoricului medical, se poate doar prezuma că deținutul a fost beneficiarul real al spitalizărilor și intervențiilor chirurgicale efectuate în spitalele din Târgu-Mureș și Cluj-

Napoca, în anii 2012 și 2013, sub numele fratelui său (perioadă în care deținutul figura ca urmărit național și internațional), întrucât rezultatul acestor intervenții era compatibil cu statusul actual și contextul clinic al petentului;

- petentul a fost internat o zi, în data de 09.12.2015, la Clinica de Gastroenterologie și Hepatologie a Spitalului Clinic Județean Timișoara, primind recomandarea de dispensarizare oncologică chirurgicală;

- petentul a fost internat la Clinica Chirurgie II, Spital Clinic Județean de Urgență "Pius Brînzeu" Timișoara (04.01.2016 – 21.01.2016), fiind supus unei operații în vederea restabilirii continuității tubului digestiv, în data de 12.01.2016. În timpul operației, datorită identificării unor riscuri de lezare a vezicii urinare și a existenței unui bont rectal scurt, discordant în raport cu măsurătorile endoscopice, s-a decis contraindicația refacerii continuității digestive. Diagnosticul la externare: Status post-rezecție Hartmann pentru tumoră de joncțiune recto-sigmoidiană. Aderențe peritoneale. A primit recomandări de dispensarizare oncologică, evitarea eforturilor fizice susținute timp de 6 luni, regim igienico-dietetic și revenire la control prin Policlinica Chirurgie II ;

- în data de 02.02.2016, petentul a fost prezentat pentru control chirurgical postoperator în ambulatoriul de specialitate Chirurgie II, din cadrul Policlinicii Spitalului Județean de Urgență Timișoara. În urma consultului nu a fost eliberată scrisoare medicală, însă deținutul a primit personal de la medicul curant chirurg o adeverință medicală în original (după un model pe care deținutul îl avea asupra sa), document pe care a refuzat să îl lase la dosarul său medical. Ulterior, a acceptat să furnizeze cabinetului medical o xerocopie după adeverința primită – din care rezulta că servea pentru “Comisia de expertiză medicală” și se recomanda “încadrarea în grupă de invaliditate”;

- în data de 08.02.2016, petentul a fost prezentat pentru ecografie abdomino-pelvină la Spital Clinic Militar de Urgență Timișoara, primind recomandarea de evaluare a ficatului prin rezonanță magnetică.

- în data de 15.02.2016, persoanei private de libertate i s-a efectuat un examen RMN abdominal la Centrul de Radioimagnostică "Hiperdia" Timișoara, concluzia examenului fiind următoarea: Multiple formațiuni nodulare hepatice (aproximativ 5), cu caractere și dinamică imagistică de hemangioame hepatice, Chist cortical renal stâng.

- examenele paraclinice efectuate **au infirmat recidive locale sau determinări secundare**. Consultul oncologic din 18.02.2016, efectuat la Secția Oncologie medicală a Spitalului Clinic Municipal de Urgență Timișoara, a concluzionat că, **la data examinării nu erau elemente de prezență a activității neoplazice și nu era necesară chimioterapie**.

După efectuarea anchetei din data de 25 februarie 2016, petentul a fost prezentat la numeroase consulturi de specialitate la Spitalul Clinic Militar de Urgență Timișoara (boli interne, chirurgie). În data de 29.03.2016 a efectuat examinare CT pelvis cu substanță de contrast, la Centrul de Radioimagnostică "Hiperdia" Timișoara, concluzia fiind următoarea: Hepatomegalie globală, cu multiple hemangioame hepatice în segmentele IV și V. Chist cortical renal stâng. Status post neoplasm recto-sigmoidian operat, cu ACN iliac stâng și bont rectal restant, **fără semne de recidivă tumorală locală**.

În data de 05.04.2016, petentului i s-a efectuat un consult chirurgical la Spitalul Clinic Militar de Urgență Timișoara, medicul consemnând că **examele paraclinice efectuate recent (octombrie 2015, martie 2016) au infirmat recidive locale sau determinări secundare**.

Concluzia medicului din echipa de vizită a fost că, pacientul a beneficiat și beneficiază în continuare de asistență medicală, iar ***tratatamentul medical și chirurgical aplicat până în prezent a fost întotdeauna în strictă conformitate cu recomandările medicale de specialitate și nu s-a încălcat în nicio situație dreptul pacientului la asistență medicală***.

Din discuțiile purtate cu medicul penitenciarului, acesta a menționat că persoana privată de libertate a avut un comportament manipulativ, suspicios, nesincer și revendicativ, în ultima vreme chiar amenințător la adresa medicului din Penitenciarul Timișoara, invocând de fiecare dată "cancerul" de care suferă, ca motiv pentru punerea sa neîntârziată în libertate, cu toate că i s-a explicat că investigațiile efectuate până în prezent, nu demonstrează o recidivă a bolii, iar punerea sa în libertate din motive medicale, nu poate fi dispusă decât de către o instanță de judecată.

Medicul echipei a concluzionat că afirmația petentului, precum că acestuia i s-ar fi recomandat un tratament cu „citostatice”, nu poate fi susținută, intrucât de la data transferului deținutului în Penitenciarul Timișoara, nu i-a fost recomandată chimioterapie antineoplazică, în nicio situație.

De asemenea, medicul echipei de vizită a subliniat că intervențiile chirurgicale efectuate, precum și orice alte manevre medicale aplicate deținutului s-au efectuat prin semnarea de către acesta a unui consimțământ informat, cu excepția cazurilor de urgență imediată. Această procedură se aplică oricărei persoane care apelează la servicii medicale conform prevederilor Legii nr. 46/2003, actualizată privind drepturile pacientului. Din discuțiile purtate cu deținutul, acesta a recunoscut faptul că a fost de acord cu toate procedurile medicale ce i-au fost propuse, semnând consimțământul informat în acest sens, pentru fiecare procedură medicală în parte.

La data efectuării vizitei, petentul era încadrat ca *Inapt muncă, era alocat la regimul de protecție digestivă Norma 18 și a beneficiat de medicația recomandată de către medicii specialiști.*

Condiții de cazare

Echipa a vizitat următoarele camere de deținere: camerele E 1.1- infirmerie; E 1.8- camera pentru cazarea deținuților bolnavi cronic - Secția medicală; E3.15- destinată custodierii în regim semideschis; E9.6 – destinată arestului preventiv, constatându-se următoarele:

Repartizarea deținuților în camere se realiza conform regimurilor de executare, în funcție de vârstă și de gradul de risc pentru siguranța locului de deținere.

Referitor la numărul persoanelor private de libertate cazate în camere: în toate camerele vizitate deținuții erau cazați în paturi suprapuse, dispuse pe două și trei niveluri. La data vizitei erau cazate 953 persoane private de libertate, la o capacitate legală de 1218 locuri, rezultând un număr de 265 persoane private de libertate, sub capacitatea legală de deținere. În camerele de detenție **erau asigurați 6 mc. aer/persoană**, prevăzuți de Ordinul Ministrului Justiției nr. 433/ C/ 2010 privind Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate și de standardele internaționale.

Referitor la iluminarea și aerisirea camerelor: echipa de vizitare a constatat că, toate camerele vizitate beneficiau de lumină naturală corespunzătoare, având ferestre de dimensiuni

mari, care asigurau condiții pentru aerisire corespunzătoare și condiții potrivite pentru lectură și desfășurarea anumitor activități cotidiene. Iluminatul artificial era asigurat corespunzător prin becuri tip neon, iar iluminatul de veghe era funcțional în unitatea de deținere.

În toate camerele de detenție vizitate, prizele și întrerupătoarele erau amplasate în camere. Programul de asigurare a iluminatului artificial în secțiile de deținere și la grupurile sanitare era permanent.

Referitor la mobilierul din camere: camerele de deținere vizitate erau dotate corespunzător cu mobilier pentru servirea hranei și pentru depozitarea bunurilor personale. Toate camerele de deținere erau dotate cu televizoare.

Referitor la grupurile sanitare și accesul la duș: camerele vizitate erau dotate cu grupuri sanitare proprii, cu chiuvete, vase de wc și cabine de duș cu perdele, care asigurau respectarea intimității deținuților. Apa rece era furnizată permanent, iar persoanelor private de libertate li se asigura apa caldă zilnic, câte două ore, de luni până sâmbătă.

Grupurile sanitare vizitate erau în general în stare bună de curățenie, cu excepția **grupului sanitar al camerei E1.8, unde pereții prezentau igrasie și pete de mucegai.** Pereții grupurilor sanitare erau placați cu faianță și pavimentul era din gresie.

Referitor la condițiile igienico-sanitare, camerele și grupurile sanitare vizitate prezentau o stare generală bună de curățenie, nu a fost constatată prezența insectelor la verificarea cazarmamentului. Dintre camerele vizitate, **în camera E1. 8, tavanul și peretele comun cu baia necesitau operațiuni de curățire și zugrăvire, deoarece prezentau igrasie.**

Produsele alimentare perisabile erau depozitate în genți, în cambuze, în condiții igienice improprii.

Pavimentul din camerele vizitate era din gresie sau ciment mozaicat (E 3.15).

Asigurarea igienei în spațiile de cazare era efectuată de către persoanele private de libertate care erau cazate în camerele respective, zilnic, prin rotație, iar curățenia spațiilor comune din cadrul secțiilor și în celelalte zone din penitenciar, era asigurată tot de persoanele

private de libertate, selecționate să desfășoare activități lucrative. Materialele necesare pentru curățenie erau alocate de către administrația penitenciarului, în limita fondurilor disponibile.

Acțiunile de dezinsecție se desfășurau zilnic la nivelul sectoarelor cu risc epidemiologic, respectiv săptămânal la nivelul secțiilor de cazare.

Dezinsecțiile se efectuau trimestrial sau când era necesar, iar deratizările bianual în limita fondurilor alocate.

Referitor la igiena și calitatea cazarmamentului: lenjeria de pat era asigurată individual și se schimba săptămânal. Unii deținuți primeau lenjerie de acasă, cu respectarea normelor și cerințelor interne. În penitenciar funcționau o spălătorie și o uscătorie și exista un spațiu special amenajat pentru uscarea în aer liber a rufelor, atunci când capacitatea uscătoriei era depășită.

În urma discuțiilor cu persoanele private de libertate, precum și a verificării tabelelor nominale de alocare a drepturilor igienico-sanitare distribuite, s-a constatat că materialele igienico-sanitare au fost asigurate conform OMJ 2056/C/06.09.2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea unitară a drepturilor de echipament și de materiale igienico-sanitare aferente persoanelor private de libertate, anexa nr.8.

Referitor la alte spații vizitate

Pentru asigurarea dreptului la plimbare, Penitenciarul Timișoara beneficia de un număr total de opt curți de plimbare, care erau betonate, parțial acoperite și dotate corespunzător (aveau băncuțe, wc și apă potabilă). În una din curțile de plimbare care nu era acoperită parțial, erau amenajate terenuri de baschet, volei și fotbal. Dreptul la plimbare al persoanelor private de libertate era asigurat conform unui program aprobat de conducerea penitenciarului, în funcție de regimurile de executare, deschis și semideschis, iar pentru arestații preventiv și persoanele aflate în perioada de observare-carantinare, durata plimbării era de minim 2 ore.

Au fost vizitate sala de studiu, dotată cu mese, scaune, tablă, ecran de proiecție, și biblioteca penitenciarului, care avea 4500 de volume disponibile.

Condițiile de asigurare a hranei și servirea mesei: blocul alimentar era format din camera de echipare, dotată cu chiuveță, duș, vestiare H1.1; sala pentru prepararea termică a alimentelor H1.2, dotată cu echipamente pentru preparat hrana și hote; camera de tranșare carne H1.3; birou și vestiar pentru bucătari H1.4; magazia de alimente H1.6; camera frigorifică H1.7; magazia de depozitare pâine H1.8; camera unde se spălau zarzavatul și legumele H1.9; camera unde era curățat zarzavatul H1.12 și camera de spălare și dezinfectare a bidoanelor și veselei folosite, care era în renovare. Blocul alimentar și ustensilele folosite erau curate, pavimentul era din gresie, pereții erau placați cu faianță, condițiile de igienă erau corespunzătoare, magazia de alimente respecta standardele minimale igienico-sanitare, temperatura camerei frigorifice avea valori între 2 și 3 °C, alimentele erau depozitate corespunzător, atât pe rafturi cât și în camera frigorifică. **În sala de preparare a hranei, tavanul și pereții din zona ferestrelor prezentau porțiuni cu igrasie, iar gresia pe anumite zone era deteriorată.**

Meniul la data efectuării vizitei era afișat și diferențiat pe tipuri de regim.

Hrana era preparată de trei bucătari angajați, ajutați de mai mulți deținuți. Aceștia aveau la dispoziție un vestiar curat și un grup sanitar dotat cu duș, la care apa caldă era permanent disponibilă. Erau luate probe pentru fiecare regim alimentar, acestea fiind păstrate 48 de ore pentru eventuale verificări. Hrana se prepara în vase mari de inox, era transportată în bidoane de inox și distribuită în camerele de detenție. Pentru spălarea vaselor se folosea detergent lichid, iar vasele erau dezinfectate cu comprimate de cloramină.

Membrii echipei de vizitare au degustat din hrana preparată pentru toate normele și au constatat că avea gust, miros, consistență și aspect corespunzătoare.

Au fost verificate tabelele decadale de repartiție a alimentelor pentru sezonul de iarnă, pentru fiecare normă de hrană, meniul zilnic, rațiile și centralizatoarele zilnice de alimente și s-a constatat că acestea erau întocmite pe tipuri de regim. Meniurile decadale cuprindeau produse alimentare din toate grupele.

Deținuții serveau masa în camerele de detenție, penitenciarul nu dispunea de săli de mese. Hrana pentru persoanele private de libertate se servea în camerele de detenție, cu veselă și tacâmuri individuale, proprii. Distribuția hranei se efectua de către persoane private de libertate selecționate, care desfășurau muncă în interesul locului de deținere. Zilnic se efectua

triajul epidemiologic al persoanelor private de libertate care lucrau în sectorul alimentar și se verifica existența echipamentului de protecție (halate, cizme, bonete, mănuși). Anual se realiza controlul medical și analizele medicale necesare pentru persoanele care desfășurau activitatea în blocul alimentar.

Asigurarea asistenței medicale

Compartimentul medical în Penitenciarul Timișoara, era structurat astfel: cabinet consultații medicină generală, punct farmaceutic, cabinet medicină dentară. Cabinetele medicale din Penitenciarul Timișoara reprezintă ambulatorii integrate în structura Spitalului Penitenciar Colibași, unitatea prin care se desfășoară și contractarea anuală privind furnizarea de servicii medicale de medicină primară și de medicină dentară pentru deținuți, contract aflat în derulare cu C.A.S.A.O.P.S.N.A.J.

Exista un spațiu amenajat în Punctul de primire deținuți, destinat triajului epidemiologic (cabinet medical - filtru), unde se efectuau examinările medicale specifice, la intrarea în penitenciar a deținuților nou-depuși, precum și la transferul deținuților între penitenciare.

La cabinetul medical erau încadrați doi medici specialiști medicină generală, un medic stomatolog, șapte asistenți medicali medicină generală și un asistent de igienă. Numărul posturilor prevăzute pentru asigurarea asistenței medicale era de 18, fiind ocupate 11, iar vacante 7 (medic șef, medic specialist medicină generală, 3 asistenți medicali, asistent medical medicină dentară și asistent medical farmacie). Pentru suplinirea deficitului de medici, conducerea penitenciarului avea încheiate contracte de prestări servicii medicale cu un medic primar medicină de familie, un medic primar psihiatrie și cu un laborator de analize medicale.

Din verificarea registrului de consultații zilnice s-a constatat că în anul 2015 s-au acordat 12922 consultații, iar în anul 2016 (ianuarie-martie), 3079 consultații.

Acordarea asistenței medicale persoanelor private de libertate se realiza în baza unui orar de consultații, aprobat pe secții de deținere. Potrivit orarului aprobat, persoanele care erau în evidență cu boli cronice aveau prioritate la consultații, iar urgențele medicale aveau prioritate absolută.

Urgențele care nu puteau fi rezolvate în penitenciar erau prezentate la serviciul de urgență al Spitalului Județean Timiș.

Persoanele private de libertate beneficiau de acordarea gratuită a tratamentului medical recomandat de către medic, cu medicamente prevăzute în Nomenclatorul aprobat de Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale.

În cursul anului 2015, au fost dispensarizate la categoria boli cronice, 108 cazuri de afecțiuni respiratorii, 69 cazuri de diabet zaharat, 389 cazuri de boli cardiovasculare, 248 cazuri de boli psihice, 268 cazuri de afecțiuni digestive. Au fost înregistrate două cazuri de insuficiență renală cronică, nouă cu tumori, 77 cazuri cu hepatită cronică virală, patru cazuri cu sifilis, un caz de infecție HIV în tratament antiretroviral.

În anul 2015 au fost înregistrate două decese, survenite în spitalele publice din Timișoara și care, în urma examenului anatomo-patologic au fost confirmate ca având cauze cardiace.

Testele rapide de depistare gratuită pentru hepatita virală tip B, C și pentru infecția HIV, nu au mai fost disponibile din anul 2015, însă, prin colaborare cu Direcția Sanitară Timiș, au fost realizate 100 de testări HIV. De asemenea, printr-un protocol de colaborare încheiat între Direcția Medicală – A.N.P. și o companie farmaceutică, au fost efectuate investigații de laborator pentru patru cazuri de hepatită virală tip C.

Aprovizionarea cu medicamente se realiza prin mai multe modalități: achiziționarea medicamentelor prescrise individual persoanelor private de libertate, prin achitarea costului acestor medicamente către farmacia cu care Penitenciarul Timișoara avea încheiat protocol de colaborare; achiziționarea directă de către Spitalul Penitenciar Colibași și achiziționarea directă de către unitatea penitenciară, prin intermediul departamentului propriu de achiziții.

Solicitări ale persoanelor private de libertate: din actele studiate și discuțiile purtate cu conducerea Penitenciarului Timișoara a rezultat că de la începutul anului 2016, până la data vizitei au fost înregistrate un număr de 5314 cereri de la persoanele private de libertate.

La judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în cursul anului 2016 au fost înregistrate un număr de șase cereri referitoare la încălcarea drepturilor prevăzute de art.56 din Legea nr. 254/2013, privind executarea pedepselor privative de libertate, dintre care cinci au fost respinse, iar una era în curs de soluționare.

Dreptul la informație:

În Penitenciarul Timișoara existau trei info-chioșcuri instalate, de unde deținuții puteau obține informații legislative, aveau acces la presa scrisă, audiovizuală, precum și la cele două biblioteci aflate în incinta penitenciarului.

În toate camerele de deținere erau instalate televizoare.

În ceea ce privește acordarea dreptului la convorbiri telefonice, deținuții aveau dreptul la convorbiri telefonice, durata cumulată a apelurilor fiind de 60 minute, zilnic.

Rapoarte de incident - abateri - recompense:

Conform documentelor studiate, în anul 2016 au fost sancționate 53 persoane private de libertate pentru nerespectarea Regulamentului de ordine interioară, altercații și deținere de obiecte interzise. Din totalul de 53 de sancțiuni aplicate de către comisia de disciplină întrunită la nivelul penitenciarului, 18 au fost contestate, fiind anulate patru sancțiuni aplicate.

În anul 2016 în cadrul comisiei au fost aprobate 853 de recompense care au constat în permisiunea de ieșire din penitenciar pentru o zi (66), permisiunea de ieșire din penitenciar pentru trei zile (15); permisiunea de ieșire din penitenciar pentru cinci zile (11); suplimentarea dreptului la pachete și vizite (749), ridicarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior (12).

În cursul anului 2016 nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare personalului penitenciarului.

Conform punctului de vedere al expertului din cadrul Biroul Teritorial Timișoara al instituției Avocatul Poporului: de la desfășurarea anchetei Biroului teritorial Timișoara din data de 25.02.2016 în cazul sesizat de o persoană privată de libertate, situația medicală a acesteia nu s-a schimbat, fiind în continuare monitorizată atât la cabinetul penitenciarului, cât și prin alte consulturi medicale desfășurate la cabinete externe penitenciarului.

Așadar, se poate susține și în prezent concluzia anchetei din luna februarie 2016, cu privire la intenția petentului de a specula starea sa de boală, în vederea punerii sale în libertate, mai ales că are în continuare pe rolul instanței de judecată, cereri de întrerupere a executării pedepsei, cereri în cadrul cărora este administrată ca probă, inclusiv expertiza medicală a Instiutului de Medicină Legală Timișoara.

Nu putem concluziona în urma acestei noi verificări desfășurate la Penitenciarul Timișoara, decât că s-ar putea recomanda ca, odată soluționată cererea deținutului aflată pe rolul instanței locale competente, să se dispună internarea sa la Spitalul Penitenciar Rahova, pentru efectuarea unor investigații suplimentare, în vederea elucidării diagnosticului și stadializării bolii, așa cum de altfel medicul penitenciarului din Timișoara a arătat în mod repetat, că a încercat să îl convingă pe petent să accepte.

Conform referatului întocmit de medicul desemnat de Colegiul Medicilor din România, în Penitenciarul Timișoara exista un cabinet pentru asigurarea serviciilor stomatologice, iar cabinetul medical era dotat conform standardelor, pentru acordarea asistenței medicale, inclusiv electrocardiograf, iar fișele medicale ale deținuților erau așezate în ordine alfabetică și pe afecțiuni cronice.

Față de cele constatate în timpul vizitei, medicul din echipa de vizitare a formulat următoarele recomandări: Consult psihiatric și consiliere psihologică pentru petentul cu afecțiuni oncologice, comportamentul acestuia pledând pentru suspiciunea de tulburare delirantă persistentă cu elemente paranoide, în contextul afecțiunilor medicale preexistente; suplimentarea personalului medical; rezolvarea problemelor cu igria la secția medicală, camera E 1.8 - infirmerie și la blocul alimentar - camera H 1.2 - sala pentru prepararea termică a alimentelor.

Conform punctului de vedere al reprezentantului organizației neguvernamentale – Liga Apărării Drepturilor Omului – Filiala Timiș: „în general condițiile de cazare și de pregătire a mesei, corespund standardelor impuse. În bucătărie era gresie pe jos și faianță pe pereți, dar era și multă igria, iar gresia era deteriorată.” A apreciat că mâncarea era „bună și pregătită conform regulilor standard de igienă”.

În legătură cu sesizările deținuților referitoare la neacordarea medicației corespunzătoare afecțiunilor lor, reprezentantul organizației neguvernamentale a menționat că, „*personalul medical din penitenciar a respectat prescripțiile specialiștilor în ceea ce privește medicația*”.

Reprezentantul O.N.G. a făcut unele recomandări: zugrăvirea camerelor care au pereți deteriorați și efectuarea unor operațiuni de igienizare și zugrăvire în sala de pregătire a hranei.

Cu ocazia vizitei efectuate a fost verificat și **modul de implementare a Recomandării nr. 9 din 15.07.2015**, formulată de instituția Avocatul Poporului, în urma anchetei efectuate la Penitenciarul Timișoara de către reprezentanții Biroului Teritorial Timișoara în data de 23 aprilie 2015, în legătură cu o persoană privată de libertate, care ne-a sesizat în contextul art.34 din Constituție (dreptul la ocrotirea sănătății). Petentul a menționat că era diagnosticat cu leucemie, iar în perioada cât a fost internat în Spitalul Municipal Timișoara „a fost legat de pat cu lanț”. Concluziile anchetei efectuate au fost că, petentul se afla în evidența cabinetului medical al unității penitenciare cu o serie de afecțiuni medicale și era prezentat lunar la Spitalul Clinic Municipal Timișoara – Secția Hematologie, pentru internări în vederea consultului și tratamentului de specialitate. După evaluarea riscului pentru siguranța penitenciarului, pe care îl prezenta petentul, ținându-se cont de starea de sănătate și tratamentul medical prescris, acesta a fost imobilizat cu o curea din piele pentru a împiedica evadarea și pentru că era recidivist. În momentul când i s-au aplicat diferite proceduri medicale, mijloacele de imobilizare i-au fost îndepărtate.

După efectuarea anchetei, petentul a revenit cu o nouă sesizare în care a menționat că a fost amenințat de unul din medicii Penitenciarului Timișoara. Din documentele puse la dispoziție de conducerea penitenciarului, din discuțiile purtate cu medicii penitenciarului, precum și din interviurile acordate de alte persoane private de libertate, s-a constatat că petentului i s-a acordat asistență medicală corespunzătoare afecțiunilor sale și indicațiilor formulate de medicii specialiști. Facem precizarea că, **petentul nu s-a adresat conducerii penitenciarului pentru a sesiza presiuni exercitate asupra sa de medicii unității penitenciare și nici nu a înaintat plângere la judecătorul de supraveghere cu privire la încălcarea unor drepturi sau săvârșirea unor abuzuri asupra sa.**

Față de aspectele prezentate în nota anchetă întocmită de reprezentanții Biroului Teritorial Timișoara, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 9 din 15 iulie 2015**, către Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor și către Directorul Penitenciarului Timișoara.

În cadrul vizitei efectuate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, la data de 07.04.2016 în Penitenciarul Timișoara, a fost verificată și modalitatea de implementare a acestei recomandări și a fost încheiat Procesul verbal nr. J2/22961/PTTM/07.04.2016, între

membrii echipei de vizită și conducerea Penitenciarului Timișoara, consemnându-se stadiul de implementare.

Referitor la recomandarea privind reevaluarea oportunității folosirii mijloacelor de constrângere în situația deținutului diagnosticat cu leucemie, având în vedere: diagnosticul; faptul că anterior a beneficiat de măsura liberării condiționate; asigurarea supravegherii cu escortă de către un singur membru al personalului, precum și acordul medicului din cadrul unității sanitare privind aplicarea mijloacelor de imobilizare, s-au constatat următoarele:

Începând cu data de 14.05.2015, prin Decizia de zi pe unitate **nr. 79/2015**, la nivelul Penitenciarului Timișoara a fost stabilită o comisie de evaluare a riscului pe care îl prezintă deținuții internați în spitalele din rețeaua Ministerului Sănătății. Din comisie fac parte: directorul penitenciarului - președinte; directorul adjunct pentru siguranță și regim- membru; director adjunct reintegrare social – membru; șeful serviciului siguranță – membru; medic șef – membru și șeful Biroului pentru prevenirea criminalității în mediul penitenciar - membru.

Astfel, cu ocazia internării petentului în Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, comisia a stabilit prin procesul verbal nr. J2/23248 din 14.05.2015, că deținutului îi vor fi aplicate mijloace de imobilizare (curele de imobilizare din piele), **doar pe timpul cât agentul planificat să execute serviciul de pază și supraveghere, se deplasează la toaletă**. Această măsură de siguranță a fost dispusă de către conducerea Penitenciarului Timișoara, pentru a preveni evadarea deținutului sau alte incidente, având în vedere că în timpul cât agentul lipsea, deținutul era nesupravegheat. Prin adresa cu nr. J2/32365/2015, conducerea penitenciarului a înștiințat atât judecătorul de supraveghere din Penitenciarul Timișoara, cât și conducerea spitalului, că deținutul diagnosticat cu Leucemie, urmează să fie internat într-un spital din cadrul Ministerului Sănătății și se impune imobilizarea acestuia.

În restul timpului, deținutului nu i-au fost aplicate mijloace de imobilizare sau constrângere. De menționat că, măsurile întreprinse au fost în concordanță cu recomandările în domeniu ale Administrației Naționale a Penitenciarelor din anul 2015.

Administrația Națională a Penitenciarelor, prin adresa nr. J2/30839/18.09.2015 a transmis Recomandarea nr. 9/15.07.2015, a instituției Avocatul Poporului, către Penitenciarul Timișoara. Prin adresa mai sus menționată s-au precizat măsurile care reglementează modul de

utilizare a mijloacelor de imobilizare, măsuri, care au fost prelucrate cu personalul din unitatea de detenție.

Referitor la recomandarea privind libertatea de exercitare a dreptului de petiționare, în condițiile în care deținutul susținea că ulterior petiției formulate și anchetei efectuate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, a fost amenințat de medicul penitenciarului, s-au constatat următoarele:

Din verificările documentelor a rezultat că petentului i-au fost soluționate cererile adresate administrației Penitenciarului Timișoara, cât și orice cerere sau sesizare adresată autorităților publice, inclusiv după data înaintării plângerii la instituția Avocatul Poporului. Deținutul a avut posibilitatea să înainteze corespondență oricărei instituții și să se deplaseze zilnic la cutia poștală, fără a fi cenzurată această activitate de personalul penitenciarului. Astfel, **persoanei private de libertate i-au fost respectate drepturile prevăzute în art.63 din Legea 254/2013.**

Menționăm că audierea petentului diagnosticat cu leucemie, nu a putut fi realizată în timpul efectuării vizitei, deoarece acesta a fost pus în libertate din Penitenciarul Timișoara, **fiind liberat condiționat la data de 03.12.2015**, când se afla spitalizat în Secția clinică de hematologie, din cadrul Spitalului Clinic Municipal de Urgență Timișoara. A fost intervievat un fost coleg de cameră al petentului, care a menționat că îl cunoștea bine pe petent și acesta primise asistență medicală permanentă, fiind ajutat foarte mult de medicul penitenciarului. A subliniat că petentul avea „darul de a exagera atunci când era supărat și făcea reclamații la toate instituțiile publice, oricărei persoane care îl deranja cu ceva”.

În concluzie, s-a constatat faptul că a fost implementată Recomandarea nr. 9/15.07.2015, formulată de Avocatul Poporului către Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul Timișoara.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Timișoara să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- evaluarea necesității de a se acorda consiliere psihologică și de a se efectua un consult psihiatric, pentru petentul cu afecțiuni oncologice, în contextul afecțiunilor medicale preexistente;
- angajarea personalului medical pe posturile vacante, conform grilei de persoane normate, având în vedere adresabilitatea mare a deținuților la cabinetul medical.
- asigurarea condițiilor pentru păstrarea la rece a produselor perisabile în camerele de detenție;
- efectuarea operațiunilor de zugrăvire a camerei de detenție E 1.8 și a grupului sanitar al camerei (E 1.8- camera pentru cazarea deținuților bolnavi cronic - Secția medicală);
- efectuarea operațiunilor de reparații, igienizare și zugrăvire a sălii pentru prepararea termică a alimentelor din blocul alimentar;

Craiova, 26 mai 2016

